

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/145/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117224725
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117224725.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobkyne: I. O.Č., K.. XX.XX.XXXX, O. X. XX, XXX XX V., právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Goliášová Gabriela, s.r.o. so sídlom Piaristická 707/25, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, v konaní o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 7Csp/355/2017 - 27 zo dňa 28.5.2018 takto

rozhodol:

Zrušuje sa rozsudok a vec sa vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že dňa 14.03.2012 bola medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou podpísaná úverová zmluva. Platobným rozkazom Okresného súdu Humenné sp. zn. 5Ro 387/2014 zo dňa 27.02.2015 bola žalobkyňa zaviazaná zaplatiť žalovanému sumu 1.640,48 Eur s príslušenstvom. Platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 23.04.2015. Ak je zmluvný vzťah ukončený, vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky pre konkrétneho spotrebiteľa nemá žiaden význam, ak súd nerozhoduje aj o plnení zo zmluvy, ktoré súvisia s danou neprijateľnou podmienkou.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa namietajúc vnútornú rozpornosť a nelogickosť odôvodnenia napadnutého rozsudku, v dôsledku čoho len dedukuje, že žaloba bola zamietnutá z dôvodov nedostatku právneho záujmu na určenie neprijateľnosti napadnutých zmluvných podmienok. Považuje za vylúčené, aby sa spotrebiteľ v SR, v príkrom rozpore s úniijným právom, nemohol domôcť v individuálnom spotrebiteľskom spore určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorá sa nespája s peňažným plnením, v zmysle § 298 ods. 2 CSP. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

4. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalobkyne, že napriek tomu, že v rozsudku nie je explicitne uvedený nedostatok naliehavého právneho záujmu, je práve toto dôvod zamietnutia žaloby.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.3.2019, v zmysle ktorého:

„Žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) C. s. p. (predtým v zmysle § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku). K tomuto právnomu záveru dospel aktuálne najvyšší súd už v rozhodnutí z 28. februára 2019 sp. zn. 6 Cdo 127/2017, v ktorom uviedol, že ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem“.

Vzhľadom na citované uznesenie má odvolací súd za to, že naliehavý právny záujem žalobkyne na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky je daný.

5. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v právnom vzťahu k dodávateľovi. Z tohto pohľadu nie je rozhodné, či dochádza k uplatneniu práv na plnenie, alebo či sa spotrebiteľ obráti na súd za účelom zabezpečenia stavu právnej istoty, t.j. aby nebol obťažovaný hrozbou použitia podmienky, ktorej neplatnosť nikto neurčil. Len takto sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobkyňa nachádza, pretože len deklarovaným vyslovením neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky môže následne argumentovať vo vzťahu k žalovanému, napr. aj v exekučnom konaní. Práve žalobkyňa a jej majetková sféra je v ohrození, a preto žalobkyňa v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami a nekalými obchodnými praktikami v spotrebiteľských zmluvách vyplývajúcich z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. Tento výklad je v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora, ktorej charakteristickou črtou je ochrana spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany.

Podľa ustálenej judikatúry vychádza systém ochrany zavedený smernicou 93/13/EHS z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25, a z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, Zb. s. I-10421, bod 25, ako aj uznesenie Pohotovosť, bod 37).

6. Na uvedenom nič nemení ani tvrdenie žalovaného o vydanom platobnom rozkaze. V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že vo veci nebol pripojený spis č.k. 5Ro/387/2014. V spise sa nachádza len fotokópia platobného rozkazu, z ktorého sa však nedá zistiť, či pohľadávka v ňom uvedená skutočne vznikla zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX. Ide len o tvrdenie žalovaného, ktoré žalobkyňa napokon aj sčasti spochybnila na pojednávaní dňa 28.5.2018 (č.l.19 spisu) keď uviedla, že o exekúcii vedomosť nemá, práve sa to dozvedela na pojednávaní.

7. V nadväznosti na vydaný platobný rozkaz, v rámci vydania ktorého mali byť súdom preskúmané aj neprijateľné zmluvné podmienky odvolací súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C - 448/2017 EOS KSI Slovensko s. r. o. c/a Ján Danko a spol., v ktorom Súdny dvor vyslovil názor, že:

„Smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá, napriek tomu, že v štádiu vydania platobného rozkazu proti spotrebiteľovi stanovuje preskúmanie nekalej povahy podmienok uvedených v zmluve uzatvorenej medzi podnikateľom a spotrebiteľom, na jednej strane priznáva právomoc vydať tento platobný rozkaz súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie sudcu, a na druhej strane stanovuje pätnásťdňovú lehotu na podanie odporu a vyžaduje, aby bol tento odpor vecne odôvodnený, za predpokladu, že takéto ex offo preskúmanie nie je stanovené v štádiu výkonu uvedeného platobného rozkazu, čo musí preveriť vnútroštátny súd“.

Predmetný platobný rozkaz vydal súdny úradník, pričom je otázne, do akej miery sa zaoberal skúmaním neprijateľnosti zmluvných podmienok, nakoľko zmluvné podmienky uvedené v Hlave 18 § 1 a v Hlave 18 § 2 boli vyhlásené za neprijateľné napr. rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 9C/34/2015 zo dňa 3.9.2015, rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 11C/480/2014 zo dňa 4.12.2014, resp. už v čase vydania platobného rozkazu súdy nepriznávali z týchto zmluvných podmienok plnenie (napr. rozsudok okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 3C/201/2014 zo dňa 19.11.2014).

8. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie pochybil, keď odmietol poskytnúť žalobkyni ako spotrebiteľke ochranu len z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu.

9. K otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného odvolací súd nad rámec odvolacích dôvodov dodáva, že vecnú legitímáciu má tá zo strán, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Zmluva, ktorej preskúmanie je predmetom toho konania, bola uzavretá medzi žalobkyňou ako spotrebiteľkou a žalovaným ako dodávateľom. Preto je žalovaný, aj napriek postúpeniu pohľadávky, zmluvnou stranou predmetnej zmluvy. V prejednávanej veci bola postúpená len pohľadávka vyplývajúca z tohto hmotnoprávneho vzťahu. Aj keď došlo k postúpeniu pohľadávky, tým nezanikol hmotnoprávny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným.

Napokon je to práve žalovaný, ktorý neprijateľné zmluvné podmienky skoncipoval a predložil žalobkyni na podpis, a ktorý by ich prípadne ešte mohol použiť aj vo vzťahu k ďalším spotrebiteľom. Ak by súd opakovane vyhlásil predmetné zmluvné podmienky za neprijateľné, je dodávateľ v zmysle ust. § 53a Občianskeho zákonníka povinný zdržať sa ich ďalšieho používania, a teda výrok rozsudku by sa žalovaného priamo týkal.

10. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c) CSP napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Po vrátení spisu bude úlohou súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie pripojením spisu č. 5Ro/387/2014 a zistiť, či predmetom tohto konania bola skutočne pohľadávka vyplývajúca zo zmluvy, ktorá je rovnako predmetom prieskumu aj v tomto konaní, a vo vyššie naznačených intenciách opätovne rozhodnúť o žalobe s tým, že súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

12. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).